

Halászati Lapok

Magyar Akvakultúra és Halászati Szakmaközi Szervezet Lapja | Szerkeszti: Szerkesztő Bizottság | Felelős szerkesztő: Hajtun György
Ez a lapszám a Földművelésügyi Minisztérium támogatásával készült.

A Magyar
Mezőgazdaság
melléklete

XIX. évfolyam
2018. április

Jelenben építik a jövőt

A Magyar Országos Horgász Szövetség (MOHOSZ) a MA-HAL stratégiai partnere, így rendszeresen nyomon követhetjük azokat a változásokat, amelyek a csaknem félmillió horgásztábor életét befolyásolják. Dr. Szűcs Lajoshoz, a MOHOSZ elnökéhez intéztünk kérdéseket, amelyekre az elnök készséggel válaszolt.

• Elnök úr, mindenekelőtt gratulálunk a magyar horgászsport elmúlt évi eredményeihez, amelyet a 25. FeHoVa kiállításon és szakvásáron a magas színvonalú sportgála-rendezvényen ismertettek. Mely eredményekre a legbüszkébbek? Hol kell, és hol tudnak erősíteni?

– A magyar horgászsport legnagyobb éves rendezvényén, az V. Nemzeti Horgászsport Gálán és Támogatói Banketten sok szép nemzeti és nemzetközi eredményt ismertettünk, köztük újabb világbajnoki aranyérmeket is. Az elmúlt évi 18 magyar bajnokság, 13 világversenyt, köztük 2 hazai megrendezésű, sikeres világbajnokság eredményei közül nekem talán mégis a szolnoki Női VB bronzérmei csillogtak a legszebben, mert a magyar lányok – nem elírás! – több ezer néző előtt érték el ezt a remek eredményt, ráadásul a megújult MOHOSZ által – hosszú évek kihagyása után – ismét hazai földön megrendezett világversenyt. Amiben a leginkább erősíteni kell, az a szervezett magyar sporthorgászat, mint a szabadidős tevékenység bázisán alapuló horgászversenysport utánpótlásának szisztematikus bővítése, erősítése. Ki kell vinni a gépek közül a gyermekeket a természetbe, a tehetséges fiatalokat pedig meg kell találnia a versenysportnak is. Ha a jelenben nem építjük a jövőt, akkor csak a múltunk marad.

• Szóljunk a MOHOSZ tevékenységéről. Milyen együttműködések jöttek létre az elmúlt évben? Milyen terveket fogalmaztak meg az idejéig esztendőre ezen a téren?

– Mi nem árkokat ástunk, hanem –sokszor évtizedes ellentéteket orvosolva – be-

FOTÓ: HAJTUN GYÖRGY

Szűcs Lajos a 25. FeHoVa keretében megtartott gálaesten részletesen beszámolt az eredményekről

temettük azokat. A magyar vizek nemzeti kincsünk is meghatározott őshonos halállományát, a természeti környezetet óvni, több százezer ember szórakozását segíteni, biztosítani szép és nehéz feladat. Elmondhatom, hogy közfeladat is, s eddigi tevékenységünket elismerve a kormány ezt a MOHOSZ számára is definiálta, biztosítva a feladat ellátásának forrását is. A felsorolaton túl még fontos a rendőrséggel megkötött és a vízügyi szervekkel megkötendő megállapodás is, rendezve a gyakorlati együttműködés alapjait. Folyamatos a tudománnyal történő együttműködés is, ennek a legjobb példája a MOHOSZ-SZIE megállapodás. Az idejéig tervek komoly munkát vetítenek előre. Folytatódik a bürokrácia csökkentése, a papíralapú okmányok kiváltása elektronikus alkalmazásokkal, megkezdődik az igazolványt kiváltó Magyar Horgászkártya kiadása is. Egyre átláthatóbbá tesszük a többszintű, bonyolult szerve-

zeti rendszert, s a horgászok fokozatosan már egyre több érdemi információ birtokában dönthetnek arról, hogy hol horgásszának, hová szerveződjenek. Megkezdjük a feltételek kialakítását a 2019. 01. 01-jétől hatályos új feladataink szervezésére, azok minőségi ellátásának biztosítására is.

• Mára – ha jól tudom – lezárultak a természetes vizek átadás-átvétele, mégpedig korrekt, akadálymentes módon. Milyen változásokat tapasztaltak a horgászok a vizeken azzal, hogy a kereskedelmi halászat már nem létezik? Hogyan, és milyen eredménnyel működik a halóri szolgálat? Milyen fejlesztéseket hajtottak végre ezen a téren? Lesz-e új pályázat eszközbeszerzésekre?

– A vizek többségének az átadása már megtörtént, de közben folyamatos az időközben lejárt haszonbérletű további állami vizek átadása is. A kereskedelmi halászat megszüntetésével évente több ezer tonna hal maradt a vizekben, és annak szaporulatáról még nem is beszéltünk. Lassan érezhető ennek az eredménye, több a sikeres halfogás, a horgászmérséklet. Az 500 főt meghaladó, egyre egységesebb képet mutató és technikailag is felszerelt halászati őri állomány tevékenysége, és e tevékenység fokozódó eredményessége komoly visszatartó erő, így egyre kevesebb az orvhalászat, az orvhorgászat a magyar vizeken. A következetes ellenőrzésben, és a szankcionálásban igényeljük a NÉBIH és a Kormányhivatalok aktív segítségét is. Új terepjárók, hajók, éjjellátók és egyéb eszközök szolgálják ki a halóroket és a beszerzések az idén is folytatódhatnak, jövőre pedig még nagyobb lendületet kapnak a biztosított többletforrásoknak köszönhetően.

• Hány helyen, és hogyan zajlik a horgászati célú halgazdálkodás a természetes vizeken?

– Több mint 120 000 hektár, és közel 600 állami tulajdonú vízterület, ezen túl ▶

► még több száz egyéb vízterület van horgászati célú halgazdálkodási kezelésben. A feladatok halgazdálkodás összetett feladat, s akkor a horgászturizmus szervezéséről még nem is beszéltem. A halórzés, a haltelepítés, a környezet fejlesztése, és megóvása, az adminisztratív előírások biztosítása embert próbáló, de szép és tartós feladat az ezzel foglalkozók számára.

• **A magyar haltermelők közül 13-an már tagjai a MOHOSZ-nak, speciális jogállással, amely a stratégiai partnerség egyik eredményeként jöhetett létre. Mi a tapasztalatuk: valóra válnak-e a tervek, elképzelések, remények az együttműködés során? Szükség van-e változtatásra?**

– Igen, még tovább kell szélesíteni az együttműködést, és a nyitást egymás felé. A magyar halpiacon a telepítések volumene koordinált együttműködést és átláthatóságot igényel, s ez a horgászok egyik legfontosabb kívánsága is. A teljes termelési folyamat során garanciákat fogunk adni a haltermelőknek arra, hogy az általunk igényelt haltételeket a kölcsönösen elfogadott áron megvásároljuk. Itt alkalmazkodni kell az új igényekhez a termelői és a vevői oldalról is. A speciális jogállású tagokon túl létre fogjuk hozni a minősített beszállítói partneri hálózatunkat is, mert a telepítések biztonsága, és a halegészségügyi kockázatok elkerülése is megkívánja ezt. A horgászok az adózott pénzükből vásárolnak halat, természetes követelmény, hogy olyan hal kerüljön minden esetben a vízbe, amiről a papírok szólnak. Ha valaki vét e számomra természetes szabályok ellen, annak viselnie kell a következményeket is.

• **Szólni kell arról, hogy a MOHOSZ „közbenjárása nélkül”, aligha csökkent volna az élőhal áfája 27-ről 5 százalékra. Köszönjük, hogy ebben a küzdelemben a MA-HAL mellé álltak. Mit remélnék az alacsonyabb áfától?**

– Kölcsönösséget, és azt, hogy valami marad is az árelőnyből, de megjegyzem, nagy az előrelépés még a vízdíjak tekintetében is. Mi a MA-HAL vezetőivel együtt tavaly úgy számoltunk, hogy a különbözet fele a termelői oldalon felgyűlt költségek kompenzálására szükséges, a másik fele pedig visszaköszön majd az árakban is. Jó lenne, ha a tavaszi árakban, és főleg majd ősszel mindez a gyakorlatban is megjelenne, a jelenlegi külföldi elszívó-erő ellenére is. Hosszú távon csak egymást erősítve tudjuk fellendíteni az ágazatot, annak elismertségét, és teljesítményét tekintve is.

• **Az eredményekhez sorolnám a Minőségi Magyar Hal védjegyet is, amelyet a Földművelésügyi Minisztérium fontos lépésként az idén januárban bevezetett. A horgászokat és a halászokat**

kat a hal köti szorosra össze, s hogy milyen minőségű a termék, az mindkét fél, s nem utolsó sorban a fogyasztó számára is meghatározó. Önök szerint jó minőségű, elegendő mennyiségű halal szolgálgják ki a haltermelők a horgászvizeteket?

– Kell, és lehet még előrelépni, mert a koordinálatlanság, és a szakmai kontroll hiánya okán vannak még rossz telepítési struktúrák, de ugyanakkor e lehetőségeket már most is önerőből kihasználva vannak változatos, minőségi telepítést produkáló szervezeteink, s e feltételhez halat biztosító termelőink is. Az a célunk, hogy minden vízbe minőségi, és lehetőleg magyar hal kerüljön, kölcsönösen elfogadható áron, kapcsolatos jelentős állategészségügyi kockázat nélkül. Pár forint árelőny okán nem szabad megkockáztatni egy sokmillió kárt okozó halpusztulást, különösen nem az állami vizeken.

• **A MOHOSZ - ha úgy tetszik - a saját portáján is rendet rakott, szervezetkorszerűsítést hajtottak végre, és átláthatóvá tették a tagsági viszonyokat. Ennek eredményeként már több mint 440 ezer horgászt tartanak nyilván. Ha jól tudom, készülnek horgász-kártyák kiadására is. Ennek mi a célja? Milyen további szervezeti változásokat terveznek?**

– A mára már százezer főt meghaladó növekmény jelentős része az egycsatornás okmányértékesítésből, a rendszert kifejlesztő szigorú elszámolásból adódik, de egyre többen vannak az új, és a régi-új belépők is. A folyamat, ha nem is ilyen ütemben, de folytatódhat, ezért a Horgász Utánpótlás-nevelési és Oktatási Programunkat elindítottuk az elmúlt évben. A HUNOP már ekkor, az első évben 3000 fiatalhoz ért el, s megyünk, bővülünk tovább. A Magyar Horgász-kártya egy olyan lépés, amely 2019. első negyedévének végére megteremti az egységes, és elektronikus tagi, és regisztrált felhasználói nyilvántartást, s többek között eszközül szolgál majd az on-line jegyvásárlások széles köréhez. A további tervezett, tagadhatatlanul majd nem osztatlan sikerrel járó szervezeti változások pedig, arról szólnak, hogy a horgászok mindenhol lássák, mire megy el a pénzüik, s az eddigi pénzáramlási logikát megfordítva a források, a horgász befizetések mindenhol a valódi teljesítményt, kontrollált szolgáltatást nyújtó, a horgászturisztika iránt is nyitott horgász szervezetekhez jussanak el. A tervek szerint így egyre nagyobb lesz a horgászok döntési szabadsága, mert majd számos információt a maguk szempontjaira szűrve tudnak választani abban, hogy hol és milyen horgászati szolgáltatást vegyenek igénybe.

• **Idén január elsejétől a horgásztással foglalkozó tógazdaságnál is kötelesek ellenőrizni az állami horgász-jegy meglétét. Miért?**

– Mert a horgászat minden vízén horgászat, a horgász minden vízén horgász. Kicsit hosszabban, mert ez az elmúlt hetek egyik slágertémája volt. Mint ismert, eddig a törvény csak a halgazdálkodási vízterületekre tartalmazott ilyen előírást. Magyarországon a horgászat joga feltételekkel megszerezhető személyi jog, így fő szabály szerint – a közlemény tárgyának nézőpontjából most itt nem felsorolva az egyéb követelményeket – az a horgász kaphat Magyarországon állami jegyet, és fogási naplót, aki az alapvető jogszabályi, halfelismerési ismeretekkel rendelkezik, s nem áll az e tevékenységtől való eltiltás hatálya alatt. Egyértelmű, hogy a jogosultakra a tevékenység gyakorlásához szükséges okmány tekintetében ugyanaz a szabály kell, hogy vonatkozzon minden vízterületen – hasonlóan a vadászat szabályozásához, vagy az autövetés esetében a gépjárművezetői engedély megszerzésének kötelezettségéhez. A haltermelési létesítményen (ismertebb, szűkebb megfogalmazásban: halastavon) történő horgásztatás engedélyezésének joga ugyanakkor a hasznosító magánszemély, vagy gazdasági társaság [tulajdonos, haszonbérlet, üzemeltető] kizárólagos joga, így szabadon dönti el, hogy ezt a térítésköteles szolgáltatást biztosítja-e, illetve ha igen, akkor milyen anyagi feltételekkel biztosítja a horgászok számára. Fontos megjegyezni az a tényt is, hogy jelenleg több – köztük számos állami tulajdonú is – termelő halastó halgazdálkodási vízterületnek minősülő víztározónak, illetve több víztározó viszont a rajta folytatott, bejegyzett halgazdálkodás ellenére halastónak van nyilvántartva, így a víztípus szerinti besorolások, és az eddig ennek megfelelően megállapított szabályok nem voltak egyértelműek. Mindez azzal járt, hogy a hatósági ellenőrzési gyakorlat szerint egy bizonyított szabálytalanság esetén is mentesülhetett az elkövető a jogkövetkezmények alól, sőt a horgásztól eltiltott személyek is sokszor éppen e vizet keresték fel, mivel itt ez a tény – a bevont horgászjegy ellenére – nem került napvilágra. Tény, hogy a legtöbb felelős halastó-tulajdonosnak, üzemeltetőnek eddig sem okozott gondot a most rögzítendő szabályok betartása és betartatása, mivel eleve érdekük az, hogy a vízterületeiken is a becsületes sporthorgászok hódoljanak a szenvedélyüknek. Mindezek okán a törvényjavaslatot a MA-HAL is támogatta. Az jelenleg is kevésbé ismert, hogy a magántulajdonban lévő úgynevezett „horgásztavak” sem mentesülnek az egységes szabályozás hatálya alól, így az ennek ellentétét kihang-

súlyozó, megtévesztő hirdetéseket nem szabad hitelesnek elfogadni, mivel a jogosulatlan horgászat ténye mindenhol a halvédelmi bírság kiszabását, és a horgászjegy váltásától történő eltiltást vonja maga után. Az év elején hatályba lépett, a napi gyakorlat igényeiből táplálkozó jogszabály-változás – helyesen – bezárta annak lehetőségét, hogy az eltiltott horgászok így kapjanak alternatív lehetőséget, illetve megakadályozza, hogy a vizek átminősítése egyéb, nem a Hhvtv. szellemisége szerinti célokat szolgáljon, vagy esetleg az itt folytatott horgásztatás halelviteli, gazdasági eredménye kikerüljön az ágazat látóteréből.

• **A MOHOSZ kezdeményezésére kormányhatározat született a horgászturizmus fejlesztésére, és 13 milliárd forint forrást is mellé tettek. Hol tart az ügy? S itt kell szóba hozni, hogy szintén kormányhatározat született a horgászjegy bevételek átadásáról, és közfeladatok ellátásáról. Mire költik a sokszáz millió forintot?**

– Két kormányhatározatról van szó, az egyik a fejlesztésekre ad keretet, míg a másik, február utolsó napján megszületett határozat pedig a közfeladatok és egyéb halgazdálkodási feladatok ellátásának, a működésnek és a fenntartásnak a tartós fedezetét biztosítja. A fejlesztések tekintetében folyamatban van az MTÜ-nél 1,5 milliárd forint lekötése, és a MAHOP élőhely-fejlesztési támogatása is bő egymilliárd forint. Itt évről évre jönnek majd a további projektek, a kormány által elfogadott Országos Horgászati Hálózati Program fokozatos megvalósítása érdekében. A második kormányhatározat értelmében 2019. 01. 01-től a MOHOSZ saját bevétele a horgászjegyek és fogási naplók teljes bevétele, melyből az FM által elindított pozitív folyamatokat kiterjesztve ütemezett belső pályázatokkal finanszírozzuk a halgazdálkodási feladatok ellátását, de részben az egyéb pályázatok, így a MAHOP önrészt is. Ennek a pénznek a sokszorosa is elkölthető lenne, gondoljunk a feladat nagyságára. Egy biztos, hogy felelős gazdái leszünk e forrásoknak, s minden forint elszámolható módon, a célok érdekében kerül felhasználásra továbbra is.

• **Végezetül: a MAHOP egyik pályázatán a természetes vizek hasznosítói indulhatnak. Egyelőre nincsenek pályázók. Mi ennek az oka?**

– Miként korábban is említettem, már voltak potenciális pályázatok, de nem volt biztosítva az 50 százalékos önrész fedezete, és nem volt végleges a konstrukció sem. Mára a MOHOSZ hosszú távú finanszírozásának biztosításával mindez megoldható, így heteken belül a teljes keret lekötésre kerül.

HAJTUN GYÖRGY

Március 10-én rendezték meg a Rőtökmuzej Nónapi Halfesztivált, ahol 15 csapat mérte össze tudását 3 kategóriában (halászlé, egyéb halételek és nőnap süményverseny). Az első helyezett részt vehet a MA-HAL 44. Országos Halfőző Versenyén 2018. szeptember 1-jén Tiszafüreden. A versenyt a „Súlyos Sasok” nevű csapat nyerte meg. A MA-HAL fontosnak tartja, hogy Nyugat-Magyarországon is növekedjen a halfogyasztás, ezért 1 mázsa ponttyal támogatta a rendezvényt. A képen Sziráki Bence, a MA-HAL ügyvezető igazgatója és Opóczky István, a zsűri elnöke.

Halpromóció Magyarországon kívül

Március 6-án rendezték meg a Nemzeti Agrár-gazdasági Kamarában az EU 2018. évi promóciós támogatásáról tartott tájékoztatót és konzultációt. A vonatkozó jogszabály az Európai Parlament és Tanács 1144/2014/EU rendelete (2014. október 22.) a belső piacon és a harmadik országokban megvalósított, mezőgazdasági termékekre vonatkozó tájékoztatásnyújtási és promóciós intézkedésekről és a 3/2008/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről.

A tájékoztatót a Földművelésügyi Minisztérium Horgászati és Halgazdálkodási Főosztálya képviselőjében Gábor János közigazgatási főtanácsadó vett részt. Az előadást meghallgatva feltettük „szokásos” kérdésünket: érintheti-e ez a jogszabály a magyar halászokat, illetve részt vehetnek-e ebben a pályázati rendszerben? Az előadástól és a kapott válaszokból megpróbáljuk összefoglalni a lehetséges halászati kapcsolódásokat. A rendelet meghatározza azokat a feltételeket, amelyek mellett a belső piacon (itt az EU egységes piacát értik) vagy harmadik országban végrehajtott, mezőgazdasági termékekre és egyes mezőgazdasági termékekből előállított élelmiszerekre vonatkozó tájékoztatásnyújtási és promóciós teljes egészükben vagy részben az EU költségvetéséből finanszírozhatók. Ebből következik, hogy ez a támogatás, ami egyébként alapesetben az elismert költségek 70%-a, nem a tagállamok saját termékeinek belső promócióját támogatja, hanem a más tagállamokban, illetve harmadik országokban folytatott promóciós tevékenységet, például a vásárokon vagy kiállításokon való részvételt.

A fő üzenet a kiváló uniós termék, kiegészítve a származási hellyel. Magánszemélyek, cégek nem pályázhatnak, de többek között a CMO-rendelet szerinti elismert halászati és akvakultúra szakmaközi szervezetek igen. A határokon átnyúló együttműködés keretében lehetséges a más tagállamokkal közös, konzorciumi rendszerben történő pályázat is. A hal önmagában nem lehet a promótált termék – párosítani kell más termékkel. Kérdésünkre nem tudták számszerűsíteni, hogy hány halászati vagy akvakultúra-terméket érintő projekt nyert már, de azt tudták, hogy voltak nyertesek. Édesvízi akvakultúrában termelt halal nyert pályázatról nem tudták beszámolni. Azt is megkérdeztük, hogy mivel érdemes párosítani a halat. A válasz az volt, hogy szinte bármivel lehetséges, ami logikailag kapcsolódik a halhoz, például borral. (Extrém példaként, mert a bor is ilyen – csak párban támogatható – volt egy bor és borecet párosítás is.)

Elég bonyolultnak tűnt a bemutatott rendszer, bár ez is már „egyszerűsített”, és ami nagyon lényeges egy konstrukcióban, csak maximum 3 éves programmal lehet pályázni. Ugyanazt benyújtani még egyszer nem lehet, mert elutasítják, de más termékkel párosítva vagy más célországban ismételhető. A részletek miatt elkértük az előadást, amit igény esetén megküldünk. (Érdeklődés esetén a janos.gabor@fm.gov.hu e-mail címen kereshetik meg a Földművelésügyi Minisztérium Horgászati és Halgazdálkodási Főosztályát.) Az előadásban benne vannak a pályázást segítő linkek. Amennyiben a Magyar Akvakultúra és Halászati Szakmaközi Szervezet pályázni kíván, akkor azt a szervezet elismertetésével kell kezdeni, és akkor várhatóan a jövő januári kiírásra áprilisig beadhatják a pályázatot. Mint elmondták, az egyszerűsített mellett a támogatási keretet is megemelték, hogy minél többen igénybe tudják venni ezt a támogatási lehetőséget.

A vonatkozó jogszabály linke: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/HTML/?uri=CELEX:32014R1144&from=HU>

GÁBOR JÁNOS – UDVARI ZSOLT

Dinnyés a MA-HAL egyik bázisa

A Magyar Akvakultúra és Halászati Szakmaközi Szervezet (MA-HAL) elnöksége és közgyűlése rendszeresen foglalkozik a Dinnyési Halgazdaság Kft. tevékenységével. Szabó Krisztián, a Kft. ügyvezetője rendre beszámol a gazdasági eredményekről, a pénzügyi helyzetről, a fejlesztési terveiről. Az elnökség a legutóbbi ülését Dinnyésen tartotta, ahol bejárták a gazdaságot, és megállapították, hogy szükség van arra a beruházásra, amelyet MAHOP-támogatás segítségével, valamint a szakmaközi szervezet által biztosított önrésszel szeretnének megvalósítani.

Érdemes felidézni, hogy a hatvan évvel ezelőtt alakult Halászati Termelőszövetkezetek Szövetsége (HTSZ) hagyta örökségül az utód érdekképviseleti szervezetekre azt a vagyont (halgazdaság, székház), amely ma is biztosítja a szervezet hosszú távú eredményes működését. A halásztársadalom jól gondolta, hogy az érdekképviselet akkor tudja hatékonyan megvalósítani, ha erős hátróságot építenek hozzá. Nos, kezdetben a Vöröskő utcai székház és a Dinnyési Ivadéknevelő Tógazdaság „betöltötte” hivatását. Az évek, évtizedek múlásával azonban változtatni kellett, így a Vöröskő utcai székház eladásából jó vétel volt a Ballagi Mór utcai iroda. A dinnyési gazdaság tevékenységét, termelési profilját is át kellett alakítani, az ivadéknevelésről a teljes vertikumú haltermelésre tértek át.

Itt kell azt is megjegyezni, hogy a szakmaközi szervezetté alakulással napjaink új kihívásaira adott az ágazat jó választ. A MA-HAL megalakulása lehetővé tette a hazai halászatban és akvakultúrában rendelkezésre álló gazdasági és szellemi kapacitások összefogását, a közös érdekek hatékony képviseletét olyan szervezeti formában, amely alkalmas a közösségi, és nemzeti jogszabályok keretei között a szakmaközi szervezetet megillető jogkörök gyakorlására és feladatok ellátására. Figyelemmel a közösségi, valamint nemzeti jogszabályokban bekövetkezett változásokra, az új szervezeti struktúrának egyrészt újra kell értelmeznie a korábbi terméktanácsi rendszer funkcióját és feladatkörét, másrészt hozzá kell igazítani őket a megváltozott körülményekhez. A szakmaközi szervezetként történő működés a tartalmát tekintve jelentős részben magába kell, hogy foglalja a korábbi terméktanácsi működés alapvető feladat- és hatásköreit.

A Dinnyési Halgazdaság Kft. megalakításával a szövetség leválasztotta a gazdasági tevékenységet az érdekképviseletől. Szabó Krisztián jó választásnak bizonyult, mert immár 5 éve, hogy évi 8 millió forinttal járul hozzá a szervezet költségvetéséhez. Nagy szó ez, mert a 100 hektáros gazdaság a jelenlegi korlátozott vízellátás miatt nehezen tud

FOTÓK: HAYTUN GYÖRGY

Szabó Krisztián optimistán tekint a jövőbe

változtatni a termelési szerkezeten és bevezetni a legkorszerűbb technológiát. Ha az igazságot kell megfogalmazni, akkor itt lepusztult állapotok uralkodnak az infrastruktúrát illetően. Erről azonban nem a fiatal ügyvezető tehet. Két-három évtizede nem történt felújítás a gazdaságban, s ennek megfelelően az idő vasfoga tette a dolgát. Éppen ezért dicséretes az ügyvezető hozzáállása a problémák megoldásához. Kezdetben igen apró fejlesztésekben, pontosabban szükséges javításokban gondolkodhatott, ma már azonban a fiatal szakember nagyobb léptékben is „álmodhat”. Tavaly sikerült a keltetőház technológiáját felújítani, idén a „külsőnre”, azaz az épületek, a berendezések, a laboratórium rekonstrukciójára koncentrálni. Jó hír, hogy az elnökség egyhangúlag megszavazta, hogy a székház eladásából befolyt összegből – egyébként is csak Dinnyés fejlesztésére fordítható a megmaradt pénz – biztosítják a beruházás megvalósításához szükséges 50 százalékos önrészt.

Szabó Krisztián optimistán néz a jövőbe. Az elmúlt 3 évben sikerült stabilizálnia a termelést, a bevételeket, így ma már lehetőségük van arra, hogy a termelés során jelentkező hibák kijavítása anyagilag sem jelent gondot. Az ügyvezető azonban hangsúlyozta, hogy minden évben tanulnak a hibákból. Tavaly a szakmai sikerek mellett egy sajnálatos felismerésük is volt. A szakmai sikert a csukaszaporításban érték el, itt már stabilan jó arányú termékenyülést értek el, köszönhetően a keltetőház korszerűsítésé-

nek is. A sajnálatos felismerés a víznél adódott. Manapság a tógazdaságokban, a tavakban lévő vizet minél magasabb hatékonysággal próbálják kihasználni. A halsűrűség növelésével a táp mennyiségét is növelni kell, de a táp igen drága. Dinnyésen köztudottan nehéz friss vizet kapni, éves szinten a 100 hektárra csak 553 ezer köbmétert kap a gazdaság. (Csekély vigasz cserébe az alacsony vkj-díj.) A kevés vízzel való gazdálkodás haltermelés esetén nagy művészet, ezért éberrel kell ügyelni a vízminőségre, a levegőztetésre. Dinnyésen már rutinszerűen folyik így a vízgazdálkodás, de tavaly mégis jelentős halpusztulás volt az egyik tavukban. Az ügyvezető szerint – mivel nagy volt a meleg – nemcsak az oxigénhiány, hanem a víz túlterheltsége okozta a kárt. Vízcserevel illetet volna frissíteni a tavat, de víz nem volt. Mindenesetre kellő tanulsággal szolgált az eset.

Az ügyvezető beszámolt arról is, hogy a piaca egyre bővül, kedvezőek a visszajelzések, és bejött a helyi értékesítés. Tavaly a karácsonyi halárak is emelkedtek, így nem voltak likviditási problémák a cégnél. Az idei évre is jól felkészültek, kellő mennyiségű az átmenő halkészletük, már csak az enyhébb tavaszi időjárásra várnak. Az enyhébb tél nem kedvezett a halaknak, mert a vidra és a madárkár ebben az időben megnő. Szerencsére teletőbe helyezik a halat, így könnyebb megvédeni is. De nem ragadunk le ennél a témánál: az ügyvezető úgy látja, hogy az étkezési-hal-termelést növelni kell, mert a tengeri halászatot erősen korlátozzák. Ha halat akar enni a világ, akkor az édesvízi haltermelés szerepe megnő, így a magyar halászati ágazatnak is kedvezőek a piaci kilátásai.

A fejlesztési elképzelésekről szólva Szabó Krisztián elmondta, hogy köszönet a szövetségnek azért, hogy az elmúlt pályázati időszakban a keltetőház gépészeti felújítását támogatta, ami kölcsönösen korrekt anyagi együttműködéssel zárult. Új beruházásként tervezik a keltetőház infrastruktúrájának a megújítását. Nagy lépés ez, mert amióta az ügyvezető Dinnyésen dolgozik (16 éve!), itt nem volt semmilyen fejlesztés. Az elnökség Dr. Németh István elnök javaslatára megszavazta az önrész biztosítását. A szakmaközi szervezet vezetőségének tulajdonosi szemlélettel kell vizsgálnia a halgazdaság ügyeit, ezért hozták létre a háromtagú felügyelő bizottságot, amely a kft. munkáját hivatott segíteni. Az ügyvezető hangsúlyozta, hogy csak lépésről lépésre lehet kihasználni a tógazdaság adta lehetőségeket. Vissza kell térni a gyökerekhez, vagyis a kel-

etésben, az előnevelésben kellene jelentősen növelni a kapacitásukat. A piac azonban komoly korlátokat szab ennek az elképzelésnek, mert a dinnyési gazdaságnak jelentős konkurensei vannak. A horgásztatás lehetőségeit is felmérték, egyelőre azonban még nincs olyan infrastruktúrája a gazdaságnak, amellyel felfuttathatnák ezt az üzletágat, és a kialakítása igen komoly beruházással valósulhatna meg. Marad tehát a haltermelés, a halszaporítás, amit középtávon érdemes felfuttatni, s ehhez kell igazítani a fejlesztéseket is.

Természetesen vannak más elképzelések is, és ez jó dolog, ám nem szabad elfelejteni, hogy a Dinnyési Halgazdaság a MA-HAL tulajdona, ezért a szervezetnek kötelessége nemcsak megőrizni, hanem gyarapítani is az örökséget.

H. GY.

Halászkok kártalanítása

Fizethet a kormány azokért az eszközökért, amelyek feleslegessé váltak az élővízi halászat 2016. január elsejei betiltása miatt. Lázár János Miniszterelnökséget vezető miniszter közbenjárta a Magyar Országos Horgász Szövetségénél (MOHOSZ) is, hogy a szervezet foglalkoztassa a munkanélkülivé vált halászkokat.

2016 elején a MA-HAL jogelődje a Magyar Haltermelők és Halászati Vízterület-hasznosítók Szövetsége fordult a kormányhoz segítségért, hogy kártalanítsák a munkájukat elvesztő természetes vízi halászkokat. Dr. Szathmári László igazgató és Balogh József tiszteletbeli elnök levélben kérte, hogy az állam vásárolja meg a halászkok eszközeit. 2018. február 28-án Lázár János miniszter a Kormányinfón bejelentette, hogy a kormány orvosolni kívánja az egzisztenciálisan ellehetetlenült halászkok helyzetét, és lehetőségként felmerült a munkájukat elvesztő halászkok foglalkoztatása a MOHOSZ-nál, illetve az eszközök megvásárlása. A megoldási javaslat kidolgozásával a kormány az agrártárcát bízta meg.

Halászkok kitüntetése

A fotón balról jobbra: Szendőfi Balázs, Lódi György és Sztanó János (Szegedfish Kft.), Kiss Ferenc (Dél-Borsodi Agrár Kft.), Dr. Jeney Zsigmond (NAIK HAKI)

Fazekas Sándor földművelésügyi miniszter az 1848–49-es forradalom és szabadságharc 170. évfordulója, 2018. március 15-e alkalmából állami és miniszteri kitüntetéseket adott át a Földművelésügyi Minisztérium Darányi Ignác termében. Szakmánkban az alábbi kitüntetéseket adományozta:

Magyar Arany Érdemkereszt kitüntetést adott át Dr. Jeney Zsigmond halbiológus, a Nemzeti Agrárkutatási és Innovációs Központ Halászati Kutatóintézetének tudományos tanácsadója részére a haltenyésztés és halgenetika területén folytatott négy évtizedes tudományos munkája, valamint a halbetegségek megelőzésének lehetőségeivel kapcsolatos tevékenységéért.

Konkoly Thege Sándor Díjat adományozott Kiss Ferenc, a Dél-Borsodi Agrár Kft. ügyvezető igazgatója részére az egymásra épülő gazdasági ágazatok proaktív termelési szerkezetének biztosításáért, a növénytermesztésben, a tejhasznú szarvasmarha és a gelei nyurga ponty tenyésztésében elért gazdasági sikereiért, a saját nyers tejről épülő tejfeldolgozó üzem megalapításáért, közéleti munkájáért.

Magyar Agrárgazdasági Minőség Díjat adományozott a Szegedfish Kft.-nek (az oklevelet és a táblát átvette Sztanó János ügyvezető igazgató). A méltatásban bemutatták, hogy a Szegedfish Kft. a tógazdasági haltermelés mellett vadgazdálkodással és belvízvédelemmel foglalkozik, 2213 hektáron gazdálkodik és 100 főt foglalkoztat.

Miniszteri Elismerő Oklevelet adományozott Csörgits Gábor, a Földművelésügyi Minisztérium Horgászati és Halgazdálkodási Főosztály főosztályvezető-helyettese részére a természetes vizek halgazdálkodási hasznosításában, a jogi szabályozásban, a horgászati hasznosítás elfogadtatásában végzett kiváló munkájáért, vezetői tevékenységéért, Szendőfi Balázs halkutató, természetfilm-készítő, zenész részére az őshonos halaink viselkedésének megismerésében végzett kutatási eredményeiért, a halak életterét jelentő vízi világ érdekességeinek bemutatását, népszerűsítését szolgáló természetfilmjeiért.

A kitüntetetteknek szívből gratulálunk, és további szakmai sikereket kívánunk!

UDVARI ZSOLT
FM

Halászbál Székesfehérváron

Székesfehérvár adott otthont VII. Nemzeti Halászbálnak 2018. március 2-án. A halászati ágazat Debrecen, Gödöllő, Keszthely, Szeged, Pécs és Szarvas után, idén a 7. alkalommal Székesfehérváron rendezte meg a Nemzeti Halászbált. 2018-ban a MA-HAL és az Aranyponty Halászati Zrt. vállalta a bál megszervezését. Az est házigazdájának a szerepét Straub Dezső Jászai Mari-díjas színművész, a horgászat nagykövete vállalta el. A bált Dr. Németh István, a MA-HAL elnöke nyitotta meg, beszédében kiemelte, hogy a két szervezet egyesülésével létrejött Magyar Akvakultúra és Halászati Szakmaközi Szervezet már az első évben jelentős eredményeket ért el. A rendezvény fő támogatója a Földművelésügyi Minisztérium, fővédnöke Fazekas Sándor miniszter volt. Az alábbi linken elérhető a VII. Nemzeti Halászbálról készült videó: <https://youtu.be/MiRTI92Mkys>.

Impozáns volt a helyszín

Halak Napja – egy nap a halakért!

A Magyar Akvakultúra és Halászati Szakmaközi Szervezet, a Magyar Országos Horgász Szövetség, a Földművelésügyi Minisztérium Horgászati és Halgazdálkodási Főosztálya, a NAIK Halászati Kutatóintézet, a Magyar Haltani Társaság és az Akvaristák Magyarországi Egyesülete összefogott ismét, hogy második alkalommal rendezzék meg a Halak Napját. A március 20-i rendezvény elsődleges célja a halak további népszerűsítése, mivel még ma sem mindig kapják meg a társadalomtól azt a figyelmet, megbecsülést, amelyet jelentőségüknél fogva megérdemelnének.

A Magyar Haltani Társaság javaslatára a Földművelésügyi Minisztérium Horgászati és Halgazdálkodási Főosztálya, a Magyar Országos Horgász Szövetség, a Magyar Akvakultúra és Halászati Szakmaközi Szervezet, valamint az Akvaristák Magyarországi Egyesülete közös döntést hozott arról, hogy Magyarországon 2017-től kezdve minden év március 20. legyen a halak napja. *Udvari Zsolt*, az FM főosztályvezetője – miután a szakmai nap fővédnöke, *Fazekas Sándor* miniszter üdvözlését átadta – az Öbölház rendezvényközpontjában tartott megemlékezés megnyitójában elmondta, hogy a jeles nap elsődleges célja a halak további népszerűsítése, mert még ma sem mindig kapják meg a társadalomtól azt a figyelmet, amelyet jelentőségük indokolna.

E napon és naptári környezetében valamennyi halakkal kapcsolatban álló szervezet a saját profiljának legjobban megfelelő módon hívhatja fel a figyelmet a halakra, azok fontosságára, megbecsülésére. Szeretnénk ehhez minél több partnert találni a magyar halgazdálkodás, a kutatás-fejlesztés, a haltermelés, az akvakultúra, a rekreációs célú halfogás, a horgászsport, a horgászturizmus, az akvarista tevékenység, a vendéglátás, a könyvtérjesztés, a halfogyasztást népszerűsítő gasztronómia, vagy éppen a diétetika, illetve a halból származó gyógyhatású készítmények és táplálékkiegészítők gyártása területén. A halak napja alkalmat teremt a közös fellépésre vizeink és halaink bölcs hasznosítása érdekében. A kormányzati szereplők, az országos érdekképviseletek és a civilek összefogásával és egyetértésével érhetőek el eredmények a halágazatban. *Udvari Zsolt* bejelentette, hogy a szaktárca javasolni fogja az Országgyűlésnek, hogy március 20-át hivatalosan is nyilvánítsák a halak napjának.

Dr. Németh István, a MA-HAL elnöke kiemelte, hogy a szervezésükben, vala-

mint az ágazatban és az ágazatért tevékenykedő szakmai szervezetek közreműködésével megvalósuló központi rendezvény célja a halak további népszerűsítése. A halak kiemelt figyelmet érdemelnének, hiszen a Föld leggazdagabb gerinces faji összetételét mutatják, és hazánkban is igen változatos formákban fordulnak elő. A magyar fiatalokat, horgászokat, halat kedvelő embereket további ismeretekkel kell felvértezni, amelyhez kitűnő alkalmat nyújt március 20-a, a halak napja. A szervezők azt remélik, hogy országosan több helyszínen, külön rendezvényeken emlékeznek meg erről a napról mindazok, akik napi kapcsolatban állnak a halakkal. Ezekkel a megemlékezésekkel is felhívhatják a társadalom figyelmét arra, hogy érdemes ebből az egészséges húsból jóval többet fogyasztani a jelenleginél. Ma már kulturált horgászati lehetőségek állnak rendelkezésre, s ezzel él is a magyar ember, hiszen több mint 440 ezer ember horgászik.

Az elnök kitért arra, hogy kitűnő kapcsolat alakult ki a MA-HAL és a Magyar Országos Horgász Szövetség között, ilyen együttműködés, együtt haladás az elmúlt évtizedekben nem történt, ezért is köszönte meg az elnök a MOHOSZ vezetőségének és *Fazekas Sándor* miniszternek, hogy tavaly, az első halak napja rendezvényén a halász és a horgász szervezetek aláírhatták az együttműködési megállapodást. Ez olyan minőségi fejlődést adott a halászati ágazatnak, ami mindenki számára előnyökkel is jár, egyrészt a termelés fejlesztésében, másrészt a horgászok számára történő halértékesítésben.

Dr. Juhász Lajos, a Magyar Haltani Társaság alelnöke arról tartott előadást, hogy a halak napja hol helyezkedik el a Zöld Naptárban. A Zöld Naptár eseményei a figyelmet egy-egy kiemelt témakörre, problémára kívánják irányítani: a környezet- és természetvédelem területe, vagy egy élőlénycsoportra, így a

naptár eseményei lehetnek a „világnapok”, az európai zöld napok s a magyar zöld napok (emléknapok). Napjainkra szinte minden napra esik egy-egy esemény (február 1. a Tisza élővilágának emléknapja; február 2. a vizes élőhelyek világnapja; március 21. az erdők nemzetközi napja; március 22. a víz világnapja; április 22. a Föld napja). S említhető még június 8. az óceánok világnapja, vagy október 4. az állatok világnapja.

Miért fontos a halak napja? A feltett kérdésre válaszul az előadó elmondta, hogy azért, hogy a szakemberek mellett a szélesebb nagyközönség minél több ismeretet szerezzen arról, hogy a Földön kb. 22 500 halfaj ismert. A halak hagyományos táplálékforrást jelentenek, miközben a halakat veszélyeztető hatások felerősödtek, például a vízszennyezés (globális és lokális szinten), az ipari méretű túlhalászás (tengerek, édesvizek), s végül, de nem utolsósorban az élőhelyek átalakítása, eltűnése. S azért is fontos a halak napja, hogy a szakemberek mellett a szélesebb nagyközönség minél több ismeretet szerezzen arról, hogy hazánk természetes vizeiben kb. 90 halfaj él. Az őshonos fajok között több ritka, különleges (bennszülött-, maradvány-) halfaj is a hazai fauna tagja. A természetes közösségeket hazánkban is számos hatás veszélyezteti. A hazai halfaunában védett és fokozottan védett fajok is találhatóak. A halak vizeink értékeit jelentik, hordozzák. A halak napja egy nap a halakért!

Dr. Urbányi Béla, a Szent István Egyetem Halgazdálkodási Tanszékének vezetője *Csorbai Balázssal* (MKK-AKI) és *Déner Istvánnal* (MOHOSZ) közösen összeállított „Egyedül nem megy? A haltermelés adaptálása a változó horgászigényekhez” című előadásában részletesen szólt a halról, a horgász-halász kapcsolat lehetőségeiről, sokszínűségéről. Az előadó tisztázta, hogy az őshonos magyar halállomány nemzeti kincs, s az állam tulajdonát képezi. A hal természeti érték és gazdasági erőforrás, de a haszonvétel erősen korlátozott. A védelme ugyanolyan fontos, mint más fajoké. A halgazdálkodási hasznosításnál a horgászat és a horgászturizmus fejlesztése elsőbbséget élvez, ezért a haltermelésben a horgászati célú haltermelést támogatni kell. *Urbányi Béla* szólt arról, hogy a hazai horgászatban jelentős változások következtek be, többek között nincs „párhuzalás”, átláthatóvá kell tenni a tele-

pítési folyamatokat, miként a haltermelési folyamatokat is. A telepítéseknél nem a méret a lényeg, hanem az élőhelybe illeszkedés: magyar vízbe lehetőleg magyar hal kerüljön. A jelenlegi extrém halegészségügyi kockázatot minden eszközzel minimalizálni kell, amelyhez az állami (hatósági) ellenőrzés erősebbé tétele is szükséges. Konzekvens, közös MOHOSZ–MA-HAL-fellépés szükséges a közös szabályok be nem tartói ellen.

A horgászok és a haltermelők szorosabb együttműködése révén új lehetőségek adódnak mindkét fél számára. A horgászoknak a változatosabb horgászterületek ökológiai értelemben stabilabb és természetközeli halfauna kialakítását teszik lehetővé (vö. az ugyanazt a táplálékbaázist hasznosító ponty, amur és keszegfélék mellett más fajok térhódítása, emiatt pl. a vízvirágzás veszélye is csökkenhet). A horgászati terhelés megszűnik térben és időben (nem csak májustól szeptemberig tart a szezon, hanem akár télen is, és nem csak a „jó pontyterítő” szakaszokon ülnek a horgászok – ez a horgászturizmus fejlesztésének az egyik alapja is).

A tógazdálkodásnál olyan régi-új halfajok kerülhetnek vissza a termelésbe, melyekkel nem egy telített piacon kell versenyezni. Az egyes kapacitások jobban kihasználhatók (kicsi gazdaságok, ahol nem mérhető a standard pontytenyésztés), folyamatos a kereslet („online halpiac”), tervezhető a termelés, az áru lekötése, és árukapcsolás is létrejön. Az elmondottaknak azonban vannak még korlátai, a piacról még nem tűntek el az álmegoldások, éppen ezért valódi megoldásokat kell keresni. Az együttműködés szorosabbá tételével létrejön egy „csapat”, amely nélkül nem megy. Az előadó egy Patrick Leoni-idézetet zárta mondanóját: „Nem a pénz, nem a stratégia, nem a technológia, hanem a csapatmunka a versenyképesség legmeghatározóbb tényezője. (...) Az igazi csapatmunka kulcsa, hogy képesek vagyunk-e legyőzni azokat a tulajdonságainkat, amelyek gátolják a másokkal való együttműködést, rombolják a közösséget és széthúzást szülnek.”

Dr. Halasi Kovács Béla, a NAIK HAKI főigazgatója a tokfajok magyarországi helyzetét mutatta be. Őshonos tokfélék a viza, a sörégtok, a vágótok, a simatok és a kecsege. Idegenhonos faj a lénai tok és a lapátorrú tok. A tokfélék előfordulása a hazai vizekben ma már igen ritka, ezért valamennyi faj természetvédelmi státusza „vörös könyves”. Hosszú távon az élőhelyek rehabilitációja elengedhetetlen annak érdekében, hogy a tokfajok

ne tűnjenek el véglegesen a hazai vizeinkből. A NAIK HAKI nemcsak génbankot tart fenn, hanem fajmegőrzési programokat is indított a tokfélék érdekében. Jó hír, hogy az akvakultúrában nő a tokfélék termelése, sőt, a magyar kaviártermelés már a világtermelésben is megmutatkozik a maga évi 3-5 tonnájával. Szükség van a hazai termelés diverzifikációjára, miként a kutatási programok folytatására is.

Dr. Temesi Ágoston, a Szent István Egyetem adjunktusa a halfogyasztói és -vásárlói magatartás kutatási eredményeiről számolt be. Az adjunktus a hazai halfogyasztási akadályokról, a halfogyasztás akadályainak háttérváltozóirol, a különböző halfajok fogyasztásának arányairól s a különböző halfajok fogyasztóinak szokásairól elmondta, hogy az egy főre jutó halfogyasztás Magyarországon alacsony, alig haladja meg a 6 kilogrammot, annak ellenére, hogy a halfogyasztás egészségre gyakorolt hatása széleskörűen ismert. Az alacsony halfogyasztás rendkívül sok okra vezethető vissza. A pénzügyi kockázat csak egy szempont a fogyasztó számára (az áfa-csökkentés nem a teljes megoldás). Az elsődleges problémát a funkcionális kockázatok között találjuk hazánkban is, például azzal, hogy kicsi a feldolgozott halak aránya. A funkcionális problémák összefüggnek a fizikai problémákkal:

„nem értek a halakhoz, ezért tartok tőle, hogy nem higiénikusan kezelt halat vásárolok meg”. Kiemelt szempont a magyar fogyasztó számára a hal szállkássága, és a halszag+„pocsolyaíz”. A hal egészségre gyakorolt kedvező hatása széleskörűen ismert, de nagyon kevés nőveli a halfogyasztást (mindenki tudja, hogy a hal egészséges, de senki nem tördök ezzel).

Lengyel Péter, az FM horgászati és halgazdálkodási főosztályvezető-helyettese előadásában ismertette, hogy több kormányzati törekvés is szolgálja a haltermékek minőségének javítását. Példaként említette a január elsejétől hatályos áfacsökkenést, a nagyobb vízkezelési bevezetést, illetve a kompenzációs támogatásokat. Emellett fontosnak tartja a halfogyasztást népszerűsítő rendezvények, halfőző versenyek és kóstoltatások szervezését, kiadványok megjelenését, valamint a haltermékek hangsúlyosabb bevonását a közétkeztetésbe, és a feldolgozás fejlesztését is. Kitért arra is, hogy a minőségi haltermékek megkülönböztetését a földrajzi árujelzők és a Minőségi Magyar Hal tanúsító védjegy mellett a Magyar Agrárgazdasági Minőségi Díj, az Országos Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Kiállítás és Vásár (OMÉK) Halászati Késztermék Díja is biztosítja.

H. GY.

Halbetegségek

A Magyar Akvakultúra és Halászati Szakmaközi Szervezet elkötelezett a hazai halegészségügyi helyzet javításáért, ezért törekszik naprakész információkkal ellátni a haltermelőket. 2017-ben megjelent (a Magyar Állatorvosi Kamara kiadásában) Dr. Baska Ferenc és Dr. Molnár Kálmán könyve, *Halbetegségek* címmel. Az elnökség 2018. 01. 31./4. számú határozata alapján minden tagszervezetünknek megküldjük postai úton ezt a szakkönyvet, így segítve a haltermelők halegészségügyi tájékoztatását.

Az utóbbi időszak számos új eredményt hozott a halegészségügy területén, így indokoltá vált a dr. Molnár Kálmán és dr. Szokolczai József szerzőpáros által írt, 1973-ban kiadott és 1980-ban kibővített *Halbetegségek* című könyv, illetve az Állatorvos-tudományi Egyetem számára 1984-ben írt, majd 1992-ben frissített *Halbetegségek* c. jegyzet kiváltása. Mivel hazánkban és a környező országokban a ponty a legfontosabb gazdasági hal, így új könyvünkben az ismert adatok többsége a ponty tenyésztésére, betegségeire vonatkozik, de az európai folyamatokból következő szakmai közeledés miatt nem tekinthetünk el attól, hogy a Magyarországon végzett állatorvosok alapvető ismeretekkel rendelkezzenek a pisztrángfélék, valamint a fellendülő akvarisztikai export-import miatt az akváriumi és díszhalak egyes betegségeiről. 2004. május 1-től a hazai állategészségügyi szakemberek halórtani tudása meg kell hogy feleljen a szigorúbb európai szabályoknak is. Az Európai Unióhoz való csatlakozás lényegesen befolyásolta a halászat és a halgazdálkodás mindennapjait: az új szabályokat az EU előírásaihoz illesztik, a kezelések alkalmazásánál figyelembe veszik a közösségi környezetvédelmi előírásokat, a végtermék forgalmazásánál pedig az EU-országokban elfogadott várakozási időket, valamint élelmezés-egészségügyi határértékeket.

A szerzők szerint a könyv elsősorban a Halbetegségek tantárgyat tanuló diákok számára íródott mint segédanyag, azonban hasznos segítséget adhat a halbetegségek diagnosztizálásában érdekelt állatorvosoknak, a haltenyésztést végző halgazdálkodóknak, valamint a hallal foglalkozó zoológusoknak is.

Szajolban a horgászokra is figyelnek

A szajoli székhelyű halas cégek – Fish-Coop Kft., Agro-Aqua Kft., Halász Kft. – évtizedek óta szoros üzleti kapcsolatban állnak a horgász szervezetekkel. Az egyik legnagyobb horgász szövetségnek, a Bács-HOSZ-nak tenyésztik a szövetség által jegyzett pontyfajtát, a dunai vadpontyot. Csoma Gábor ügyvezető igazgató hangsúlyozta, hogy társaságuk folyamatosan segíti a tógazdaságok és a természetes vizek ivadékolását. Zsenge és előnevelt csuka-, süllő-, harcsa-, pontyivadékok, valamint egy- és kétnyaras, illetve fogható méretű pontyot folyamatosan kínálnak megvételre.

A beszélgetés elején azt is tisztáztuk, hogy a Tisza Horgász Egyesület is ebben az irodában székel, amit azért is fontos megemlíteni, mert ez a szervezet 2013 óta, amióta a természetes vizek halászati jogait a MOHOSZ, illetve az általa kijelölt horgász egyesületek, szövetségek gyakorolják, még nagyobb szerepet kapott a halértékesítésben. Márpedig a három, illetve a két termelő cég (a Halász Kft. csak természetes vízterülettel rendelkezett, de ezt elveszítette, így a céget felszámolják) összességében több, mint 440 hektáron gazdálkodik. A Fish-Coop Kft. 276 hektáron – ez három telephelyet jelent – termeli a halat. Itt annyi változás történt, hogy a Milléri-tavat (ez 70 hektáros) eladták a Király és Társa Kft.-nek, amely továbbra is üzemelteti a területet. A befolyt vételéből a megmaradt tógazdaságokat fejlesztik. Az Agro-Aqua Kft. 170 hektáron gazdálkodik, ami azért jó hír, mert ez a cég folyamatosan fejlődik, bővül a termelési kapacitása. A Tisza Horgász Egyesület él és virul, s 3200 fős taglétszámával a Közép-Tisza vidék egyik legnagyobb horgász egyesülete. Ez az egyesület kezeli a Szolnok környéki vizek közül az Alcsi-szigeti Holt-Tiszát. A járszági vízrendszeren is komoly érdekelttségük van, mivel a Járszági, a J III/2-es, a 28-as és a Millér-csatornát, illetve a Zagyva folyó egy szakaszát is kezelik. Halgazdasági hasznosítóként vannak jelen a Kunsági-csatorna vízrendszerének 3 csatornáján (Kakat, Villogó és NK III/2), s összességében 500 hektár természetes vízfelülettel rendelkeznek.

A szajoli központú cégek meghatározó foglalkoztatónak is számítanak a térségben, hiszen a Fish-Coop Kft.-ben 22-en, az Agro-Aqua Kft.-ben, a Tisza Horgász Egyesületben tizen-tizen dolgoznak. Az utóbbi 3 évben jelentősen átalakították a termelésüket. A Fish-Coop Kft. élen járt az ivadék-előállításában, de

Fotó: Hajtun György

Csoma Gábor: a megtermelt halunk 90 százalékát ma is a horgászok veszik meg

ezt a tevékenységüket egy időre visszaszorították, mert az áruhal-előállítással a kereskedelmi tevékenységre helyezték a hangsúlyt. Ez a váltás azonban – pestiesen szólva – nem jött be, ezért ismét az ivadékok előállítására koncentrálnak, úgy, hogy saját tájfajtájukból, a szolnoki tükrös és pikkelyes pontyból még intenzívebben termelnek. Az idei évben hektáronként már 12-18 mázsa egynyaras pontyot állítanak elő. Az ügyvezető hozzátette, hogy nagyon jó a megmaradási arányuk és a termelési eredményeik.

Emellett pedig a Bács-HOSZ számára dunai vadpontyot is előállítanak. E tájfajta termelési potenciálja természetesen elmarad a tógazdasági fajtákétól, hektáronként 2-3 mázsánál többet nem tudnak előállítani, viszont az ellenálló képességük átlagon felüli. Az, hogy az ivadékállományukban ritkán fordul elő betegség, elhullás, annak is betudható,

hogy ezeket a vérvonalakat megtartották. A kiváló eredmény elérését elősegíti az is, hogy hektáronként 100 mázsa szerves trágyát helyeznek ki a tavakba, ezáltal a ponty szépen fejlődik. S azt is fontos megjegyezni, hogy a takarmány-együtthatót három alatt tartják, vagyis 1 kilogramm hús előállításához 3 kilogrammnál kevesebb (2,6 kg) takarmányt használnak fel. Ez egyfajta verseny is a tógazdaságok között, mivel ez a mutató a termelés hatékonyságát is jelzi. A termelési technológiával kapcsolatban az ügyvezető megjegyezte, hogy náluk is polikulturás haltermelés folyik, hiszen a ponty, az amur, a busa mellett ragadozó halakat (szürke harcsa, csuka, süllő) a dévért és már a karika- és vörös szárnyú keszeget is sikerült jó eredménnyel szaporítaniuk és felnevelniük.

A cégek fejlesztése folyamatos. Igaz, a HOP-pályázatok lezárásával még nem pályáztak a MAHOP-kiírásokra, de miután egy telephelyre több pályázat is beadható, így több kisebb beruházást terveznek ebben az évben. Elsősorban a megújulóenergia-beruházásokra (napelen) koncentrálnak, de a tolózárok cseréje, a csőhálózat felújítása is szerepel a terveikben.

Szajolban mindig erősek voltak a horgászktödések. Az ügyvezető hangsúlyozta, hogy a környéken lévő tógazdaságok úgy alakították a piacukat, hogy lehetőleg ne zavarják a másikat és ne menjenek bele árversenybe. Amikor még természetes vizeken is gazdálkodtak, akkor könnyebb volt a helyzetük, mert saját maguknak termelték a halat, mivel azt telepítették a természetes vizeikbe. Mára viszont verseny van, bár napjainkban is megmaradt a horgászpiacuk, mert nem rendítette meg a céget a természetes vizek elvesztése. Olyannyira, hogy a megtermelt haluk 90 százalékát ma is a horgászok veszik meg. Az ügyvezető hangsúlyozta, hogy az akvakultúra jobb helyzetbe került azzal, hogy a horgászoké a halászati jog, mert a tógazdaságokban bővíteni kell a termelési palettát. Mivel a szajoli gazdaságokban alkalmazkodtak az új helyzethez, ez további horgász vevőket vonzott a céghez. S az is hozzájárult mindehhez, hogy a MOHOSZ megnyitotta kapuit azon haltermelő cégek előtt, amelyek a horgászgigények kielégítésében részt kívánnak venni. Ezzel a lépéssel a halász-horgász kapcsolat is erősödött.

H. GY.